

Főoldal>Jogi lépések indítása>Hol és hogyan?>Melyik ország joga alkalmazandó?

Az átmeneti időszak vége előtt indított, folyamatban lévő polgári eljárásokat az uniós jog alapján fogják lefolytatni. Az európai igazságügyi portálon 2024 végéig még olvashatók lesznek az Egyesült Királyságra vonatkozó releváns információk, az országgal kötött kölcsönös megállapodás alapján.

Melyik ország joga alkalmazandó?

Gibraltár

1 A hatályos jogszabályok forrásai**1.1 Nemzeti szabályok**

Gibraltáron az alkalmazandó jogról rendelkező kollíziós szabályok forrásai elsősorban a közvetlenül alkalmazandó uniós rendeletek. Polgári és kereskedelmi ügyekben ezek a következők: a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 593/2008/EK rendelet („Róma I.”) és a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló 864/2007/EK rendelet („Róma II.”). A szerződésekről (alkalmazandó jog) szóló törvény (amely az 1980. évi római egyezményt hajtotta végre) továbbra is releváns a 2009. december 17. előtt megkötött szerződések vonatkozásában (a Róma I. rendelet az ezen a napon vagy azt követően kötött szerződésekre vonatkozik). Ez a rendelet azokra az esetekre alkalmazandó, amelyeknél a kár 2009. január 11. után következett be. A common law hagyományos szabályai továbbra is alkalmazandók a jó hírnév megsértésével kapcsolatos jogellenes károkozásra, valamint az öröklési és a tulajdonjogra. Például a szerződésekről (alkalmazandó jog) szóló törvény végrehajtja a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 1980. évi római egyezményt.

Családjogi ügyekben – néhány kivételtől eltekintve – általában a common law az alkalmazandó jogra vonatkozó szabályok forrása. A common law – például a házasság érvénytelenségével kapcsolatban – vagy törvény – például a tartásról szóló törvény és a tartást elrendelő határozatokról (kölcsönös végrehajtás) szóló törvény – által meghatározott kevés kivételtől eltekintve általában a gibraltári jogot alkalmazzák a családjogi ügyekben. A 2201/2003/EU rendelet és az 1996. október 19-i Hágai Egyezmény hatálya alá tartozó esetekben az 1996. évi Hágai Egyezményt végrehajtó, a családjogi eljárásról (gyermekokról) szóló 2011. évi szabályok és az 1996. évi egyezmény 15. cikke tartalmazza az alkalmazandó jogra vonatkozó szabályokat, azaz kevés kivételtől eltekintve a gibraltári jogot kell alkalmazni.

A gibraltári kollíziós szabályok forrásai a törvények és a common law (ítélkezési gyakorlat), és ezek egyensúlya jogterületenként változik. Jelenleg például a szerződésekről (alkalmazandó jog) szóló rendelet határozza meg a szerződésekre alkalmazandó jog megválasztását. Megjegyzendő viszont, hogy ezen törvények némelyike nemzetközi megállapodást hajt végre (a közvetlen hatályú uniós jogszabályoktól eltérően az ilyen megállapodások esetében törvényt kell elfogadni, hogy az Egyesült Királyságban és kiterjesztve Gibraltáron is hatályba lépjenek). Például a szerződésekről (alkalmazandó jog) szóló rendelet végrehajtja a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 1980. évi római egyezményt.

1.2 Többoldalú nemzetközi egyezmények

A végrendeleti intézkedések szabályaival kapcsolatos kollíziókról szóló 1961. évi hágai egyezmény, amelynek hatályát 1964-ben terjesztették ki Gibraltárra. A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló 1980. évi római egyezmény, amelynek hatályát 1994-ben terjesztették ki Gibraltárra (a 2009. december 17-én vagy azt követően kötött szerződések vonatkozásában a Róma I. rendelet váltotta fel).

A bizalmi vagyonkezelésre és elismerésére alkalmazandó jogról szóló, 1985. július 1-jei hágai egyezmény, amelynek hatályát 1989-ben terjesztették ki Gibraltárra.

1.3 Főbb kétoldalú egyezmények

Nincs tudomásunk az alkalmazandó jog megválasztására vonatkozó rendelkezéseket tartalmazó olyan kétoldalú egyezményről, amelynek az Egyesült Királyság a szerződő fele.

Megjegyzendő azonban, hogy bár az 1980. évi Római Egyezmény és a Hágai Egyezmény lehetővé teszi valamely állam számára, hogy az alkalmazandó jog megválasztására más szabályozást alkalmazzon a „belső” összeütközések esetén – például az angol, walesi és skót jogszabályok összeütközése esetén –, az Egyesült Királyság nem él ezzel a lehetőséggel. A Római Egyezmény (a 2009. december 17. előtt megkötött szerződések vonatkozásában) és a Hágai Egyezmény szabályai ezért alkalmazandók az Egyesült Királyság különböző államai közötti összeütközésekre, valamint a nemzetközi összeütközésekre.

2 A kollíziós jogi szabályok végrehajtása**2.1 A bírák hivatalból kötelesek-e alkalmazni a kollíziós jogi szabályokat?**

Az általános álláspont az, hogy a kollíziós szabályokat kizárólag akkor alkalmazzák, ha legalább az egyik fél arra hivatkozik, hogy alkalmazni kellene ezeket a szabályokat. Ha nem hivatkoznak erre, vagy nincs elegendő bizonyíték a külföldi jog tartalmára, a bíró általában a gibraltári jogot alkalmazza az adott ügyben. Ez a szabály a bizonyításra és az eljárásra vonatkozik, ezért az uniós rendeletek, az 1980. évi Római Egyezmény stb. nem érintik azt.

2.2 Vissza- és továbbutalás (Renvoi)

Az uniós rendeletek kizárják a vissza-és továbbutalás (renvoi) alkalmazását azokban az esetekben, amelyekre az uniós kollíziós szabályok vonatkoznak, és ez volt az uralkodó nézet a szerződésekről (alkalmazandó jog) szóló törvény szerint is. Ennélfogva, ha a gondatlanságból elkövetett jogellenes károkozás esetén a gibraltári kollíziós szabály a francia jogra utal, akkor a francia jogot kell alkalmazni még abban az esetben is, ha a francia bíróság valamely más ország jogát alkalmazta volna. A vissza-és továbbutalás kizárásának egyik indoka ezeken a területeken az, hogy a vissza- és továbbutalás alkalmazása felborítaná a törvények által meghatározott összetett szabályok közötti egyensúlyt.

Napjainkban a vissza- és továbbutalás szerepe a további jogterületeken kissé korlátozott, és egyes esetekben nem teljesen egyértelmű. Elmondható, hogy a vissza-és továbbutalás a külföldön található földterület esetén alkalmazandó, amelyre a gibraltári jog a dolog fekvési helye szerinti jogot alkalmazza. Ezen esetek mögött az a gyakorlatias szándék húzódik, hogy annak a bíróságnak a jogát kell alkalmazni, amelynek illetékességi területén az ingatlan található, növelve annak esélyét, hogy az ingatlannal kapcsolatban hozott bármely gibraltári határozat hatékonyan érvényesülhessen. A külföldön található ingó vagyontárgyak tekintetében az elsőfokú bírósági döntések kiegyensúlyozottságát az adja, hogy a dolog fekvési helye szerinti jogra történő hivatkozás nem foglalja magába a vissza-és továbbutalást.

Családjogi ügyekben van néhány eset az ítélkezési gyakorlatban, amely szerint bizonyos körülmények között alkalmazható a vissza-és továbbutalás elve. Meg kell azonban jegyezni, hogy sok esetben a külföldi kollíziós szabályok tartalmának bizonyítása drága, és a felek gyakran úgy döntenek, hogy nem hivatkoznak azok alkalmazására (lásd a fenti 2.1. pontot). A vissza-és továbbutalás alkalmazása erőteljes tudományos vita tárgyát képezi. A kollíziós

jogszabályokban a vissza-és továbbutalást elutasító álláspont érvényesült. Ennélfogva, ha a gondatlanságból elkövetett jogellenes károkozás esetén a gibraltári kollíziós szabály a francia jogra utal, akkor a francia jogot kell alkalmazni még abban az esetben is, ha a francia bíróság valamely más ország jogát alkalmazta volna. A vissza-és továbbutalás kizárásának egyik indoka ezeken a területeken az, hogy a vissza- és továbbutalás alkalmazása felborítaná a törvények által meghatározott összetett szabályok közötti egyensúlyt.

Úgy tűnik azonban, hogy a vissza-és továbbutalás alkalmazandó az ingó és az ingatlan vagyon öröklésére, és általában az ilyen vagyon esetleges átruházására, ha a gibraltári jogválasztási szabályok a lakóhely szerinti jogra vagy az ingatlan fekvési helye szerinti jogra utalnak, továbbá a családjogi ügyekben (amely a lakóhely szerinti jogra utal). Ezen esetek mögött az a gyakorlatias szándék húzódik, hogy annak a bíróságnak a jogát kell alkalmazni, amelynek illetékességi területén az ingatlan található, növelve annak esélyét, hogy az ingatlannal kapcsolatban hozott bármely gibraltári határozat hatékonyan érvényesülhessen. Megjegyzendő azonban, hogy sok esetben a külföldi kollíziós szabályok tartalmának bizonyítása drága, és a felek gyakran úgy döntenek, hogy nem hivatkoznak azok alkalmazására (lásd a fenti 2.1. pontot).

2.3 A kapcsoló tényező megváltozása

Ezt a problémát úgy kezelik, hogy az egyes kollíziós szabályokban meghatározzák a kapcsoló tényező megállapításának időpontját. Ingó vagyontárgy átruházása esetén például az alkalmazandó jog az átruházás idején a szóban forgó ingó vagyontárgy fekvési helyén alkalmazandó jog, ha a szóban forgó jogi aktus érintette az ingó vagyontárgy tulajdonjogát.

2.4 Kivételek a kollíziós jogi szabályok általános alkalmazása alól

A hagyományos szabályok alapján a gibraltári bíróság megtagadhatja a külföldi jog alkalmazását, ha az ellentétes a gibraltári közrenddel. A küszöb azonban nagyon magas: ha ez például olyan eredményre vezetne, amely „teljesen idegen a gibraltári bíróságok általi igazságszolgáltatás alapvető követelményeitől”. A gibraltári közrend tartalmát az Egyesült Királyság nemzetközi kötelezettségei, különösen az emberi jogok európai egyezménye befolyásolja; az emberi jogok megsértése az egyik közsímet példa a közrendi kivételre, a másik példa, amikor a jog „az alapvető fontosságú nemzetközi jogi szabályok súlyos megsértését” jelenti (például amikor Irak 1990-ben megtámadta Kuvaitot).

Ezenkívül mind a Róma I., mind a Róma II. rendelet biztosítja az eljáró bíróság országának joga szerint feltétlen érvényesülést kívánó kötelező szabályok alkalmazását, függetlenül a szerződésre egyébként alkalmazandó jogtól. Általában a fogyasztóvédelmi és a foglalkoztatási területen vagy valamely nemzetközi egyezményt kiegészítő jogszabályban találhatóak ezek a szabályok.

2.5 A külföldi jog bizonyítása

A külföldi jog tartalmát úgy kell bizonyítani, mintha az ténybeli elem lenne. Így a felek feladata bizonyítani a külföldi jog tartalmát; a bírák nem vizsgálhatják a külföldi jog tartalmát. A felek által benyújtott bizonyítékok közötti ellentmondás esetén a bíró értékelheti a szakértők hitelességét, és figyelembe veheti az elsődleges bizonyítékokat (például külföldi jogszabályokat és jogeseteket) különösen, ha azok angol nyelvűek, és egy gibraltári bíróságra ismerős jogintézményeket alkalmaznak.

Általában szakértői bizonyítás útján bizonyítják a külföldi jog tartalmát. Nem elegendő előterjeszteni a bírósághoz a külföldi jogszabály, jogeset szövegét vagy a hatáskörre vonatkozó szöveget. Szakértői bizonyítékot nyújthat a külföldi jogról bárki, aki „tudása vagy tapasztalata alapján megfelelően képzett”, függetlenül attól, hogy jogosult-e jogászként eljárni az érintett másik államban. Mindazonáltal a szakértők általában tudományos szakemberek vagy jogászok az adott államban. Ha egy korábbi gibraltári vagy angol bírósági ügyben már meghatározták a külföldi jog tartalmát, akkor a külföldi jog tartalmának bizonyítékaként lehet hivatkozni erre az ügyre, és az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy a külföldi jog tartalma megegyezik az adott ügyben megállapított tartalommal.

A bizonyítási teher a külföldi jogra hivatkozó félre hárul. Ha a külföldi jogot nem bizonyítják megfelelően, az általános szabály szerint a gibraltári jogot kell alkalmazni. Azokban az esetekben azonban, amikor nincs ok azt feltételezni, hogy a külföldi jog valamilyen módon hasonlít a gibraltári joghoz (például egy másik európai állam adójogszabálya), a keresetet el lehet utasítani.

3 Kollíziós jogi szabályok

3.1 Szerződéses kötelek és jogi aktusok

A szerződéses kötelezettségekre és ezekhez kapcsolódóan az alkalmazandó jog megválasztására minden esetben a Róma I. rendelet közvetlenül alkalmazandó. A Róma I. rendeletben foglalt kollíziós szabályok alkalmazhatók azokra az esetekre is, amelyeket a gibraltári jog nem ismer el szerződéses jogviszonynak (például, amikor a megállapodás nem jár ellenszolgáltatással, úgymint az ajándékozási szerződéseknél).

Az eljáró bíróság országa szerinti jogot alkalmazzák az eljárási kérdésekben. Ennélfogva eljáró bíróság országa szerinti jog szabályozza a kár mértékének (de nem a kárnak a) megállapítását és a bizonyítási eszközöket. Az elévülési idő anyagi jogi jellegű, ezért szerződéses kötelezettségek esetén a Róma I. rendelet alapján alkalmazandó jog határozza meg azt. A legjelentősebb anyagi jogi szabályokat az alábbiakban foglaljuk össze.

Azokban az esetekben, amikor a felek kifejezetten megválasztották az alkalmazandó jogot, vagy ez kellő bizonyossággal megállapítható, ez a jog alkalmazandó. Kellő bizonyossággal megállapítható a választott jog a felek közötti korábbi ügyletek alapján, vagy ha a szerződést olyan típus szerződés formájában kötik, amelyről köztudott, hogy arra egy adott jog az irányadó (például Lloyd's tengeri biztosítási kötvénye). Joghatósági megállapodás esetén ez gyakran elegendő azon következtetés levonására, hogy a felek az adott ország jogát kívánták választani, de ez nem minden esetben van így.

Választottbírósági megállapodás esetén, ha a választottbírák kiválasztási feltételeit meghatározták, ez könnyebben lehetővé teszi az alkalmazandó jog megválasztására vonatkozó következtetést, de ha a választottbírákat valamilyen nemzetközi testületre hivatkozva határozzák meg, akkor sokkal kevésbé valószínű, hogy kellő bizonyossággal megállapítható a választott jog.

A jogválasztás szabadsága több szempontból is körülhatárolt. Először is, a fogyasztói és a munkaszerződésekben az alkalmazandó jog megválasztása nem foszthatja meg a fogyasztót vagy a munkavállalót azon jog kötelező szabályai által nyújtott védelemtől, amely – ha nem választották volna meg kifejezetten az alkalmazandó jogot – alkalmazandó lenne az adott esetre. Másodsorban, ha egy adott ügy minden eleme egy országhoz kapcsolódik, akkor egy másik alkalmazandó jog választása nem foszthatja meg hatékony érvényesülésétől az adott ország kötelező szabályait. A biztosítási szerződésekkel kapcsolatban is léteznek fogyasztóvédelmi szabályok. Megjegyzendő az is, hogy amennyiben nincs egyetértés a jogválasztás érvényességével kapcsolatban – például kényszerre hivatkoznak –, akkor a vélt alkalmazandó jog (vagyis az alkalmazandó jog érvényes megválasztása esetében a szerződésre irányadó jog) határozza meg azt, hogy a jogválasztás érvényes volt-e, kivéve, ha ez „ésszerűtlen” lenne (ebben az esetben a hozzájárulás hiányára hivatkozó fél szokásos tartózkodási helye szerinti jog alkalmazható).

Azokban az esetekben, amikor nem választották meg kifejezetten az alkalmazandó jogot, vagy kellő bizonyossággal nem állapítható meg a választott jog, a Róma I. rendelet a szerződés típusától függően külön szabályokat tartalmaz, de ha ezek a szabályok nem egyértelműek, akkor általában a szerződés jellegéből adódó teljesítést végző fél szokásos tartózkodási helye szerinti jog az alkalmazandó jog. Nem könnyű minden esetben megállapítani a szerződés jellegéből adódó teljesítést végző felet, de általában az a fél, aki nem fizeti meg az áru vagy szolgáltatás ellenértékét (például a termék értékesítője, banki ügyletben a hitelező, kezességvállalási szerződés esetén a kezes). Ez a vélelem megdönthető azon ország javára, amelyhez a szerződés szorosabban kapcsolódik.

3.2 Szerződésen kívüli kötelmi viszonyok

A legtöbb esetben a Róma II. rendeletet kell alkalmazni a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra. A törvény csak azokra a jogellenes károkozással kapcsolatos esetekre vonatkozik, amelyekre nem terjed ki a Róma II. rendelet, így a jó hírnév megsértésére továbbra is a common law irányadó (lásd lentebb). Az alkalmazandó jog határozza meg az elévülési időt is.

A Róma II. rendelet értelmében az általános szabály az, hogy a kár bekövetkezésének helye szerinti jogot kell alkalmazni. Külön szabályok határozzák meg az alkalmazandó jogot a szerződésen kívüli kötelmi viszonyok bizonyos típusaira, ideértve a termékfelelősséget, a tisztességtelen versenyt, a környezetvédelmi károkozást és a szellemi tulajdonjogokkal kapcsolatos károkozást. A Róma II. rendelet azt is lehetővé teszi a felek számára, hogy bizonyos körülmények között megválasszák az alkalmazandó jogot, de ez a rendelkezés nem használható fel az uniós vagy a nemzeti jog kötelező szabályainak elkerülésére. Felhívjuk a figyelmet, hogy a kár mértékének megállapítására az alkalmazandó jog vonatkozik.

Amint azt a fentiekben említettük, a jó hírnév megsértésére – amely magában foglalja a tulajdonra vonatkozó valótlan tényállítást, az áruva vonatkozó valótlan tényállítást, a rosszhiszemű valótlan tényállítást és minden olyan külföldi jog szerinti követelést, amely „megegyezik vagy jellegében azonos az [ilyen] követeléssel” – továbbra is a common law az irányadó. Ebben az esetben a kettős perindítási szabály alkalmazandó: a jogellenes károkozás csak akkor érvényesíthető Gibraltáron, ha polgári jogi kereset terjeszhető elő annak a külföldi államnak a joga szerint, amelyben a cselekmény (általában a közzététel) bekövetkezett, és ha a cselekmény Gibraltáron következett volna be, akkor a gibraltári jog szerint polgári jogi keresetet lehetne előterjeszteni. Ez a szabályt megtartották, miután a médiumok nyomást gyakoroltak az elnyomó külföldi jog alkalmazásától féltve. E szabály alól azonban van egy kivétel: ha egy másik országnak jelentősebb kapcsolata van az eseménnyel és a felekkel, akkor ennek az országnak a jogát kell alkalmazni. Felhívjuk a figyelmet, hogy ez a terület különösen bizonytalan.

A bizalmi vagyonkezelés tekintetében az alkalmazandó jogot a bizalmi vagyonkezelésről szóló törvény szabályozza, amely végrehajtja a bizalmi vagyonkezelésre és elismerésére alkalmazandó jogról szóló hágai egyezményt. E törvény értelmében az alkalmazandó jog a vagyonrendelő által választott jog vagy – ilyen választás hiányában – az a jog, amelyhez a bizalmi vagyonkezelés a legszorosabban kapcsolódik. Ez a jog határozza meg a bizalmi vagyonkezelés érvényességét, értelmezését, joghatásait és végrehajtását.

3.3 A személyi állapot, valamint annak a családi állapottal kapcsolatos vonatkozásai (név, lakóhely, cselekvőképesség)

Születéskor a gyermek lakóhelye (születéskori lakóhelye) megegyezik a gyermek apjának a gyermek születésekor fennálló lakóhelyével, ha a gyermek házasságból született. Ha a gyermek nem házasságból született, vagy az apa elhunyt a gyermek születése előtt, a gyermek lakóhelye megegyezik a gyermek anyjának lakóhelyével. Ez a szabály alkalmazandó a gyermek 16 éves koráig (azaz a gyermek lakóhelye az apa vagy az anya lakóhelyével együtt változik).

A 16 évesnél idősebb személyek esetében továbbra is a születéskori lakóhely alkalmazandó, kivéve, ha más lakóhelyet választanak. A lakóhelyválasztás elfogadásához ténylegesen az adott állam területén kell lakni, és határozatlan ideig vagy állandó jelleggel ott tartózkodni. Ha a feltételek bármelyike megszűnik, a választott lakóhely már nem alkalmazandó, és a születéskori lakóhelyet kell alkalmazni.

A feleség lakóhelyét már nem a férje lakóhelye határozza meg: azt önállóan kell vizsgálni.

A cselekvőképességet (például szerződéskötési, végintézkedési, házassággkötési képesség) az adott területre vonatkozó szabályok határozzák meg, és az adott részeknél fejtjük ki.

3.4 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása, ideértve az örökbefogadást is

A szülői felelősséggel és gyermekvédelemmel kapcsolatos ügyekre általában a gibraltári jog alkalmazandó, amely alól kevés kivétel van, például az 1996. évi Hágai Egyezmény és a Brüsszel IIa. rendelet hatálya alá tartozó (a fentiekben ismertetett) ügyek. Általában – bizonyos kivételektől eltekintve – az angol jog határozza meg a házasságból született gyermekkel és az örökbefogadással kapcsolatos kérdéseket is.

3.5 Házasság, házasság nélkül együtt élő párok, élettársi kapcsolatok, házasság felbontása, különválás, tartási kötelezettségek

Általában – bizonyos kivételektől eltekintve – a házassággkötés helye szerinti jog irányadó a házasság alaki feltételeire.

A személyek házassággkötési képességét általában az adott személynek közvetlenül a házassággkötés előtti lakóhelye határozza meg. Ez a jog olyan kérdésekre irányadó, mint például a felek beleegyezése, az életkorra vonatkozó követelmények, valamint hogy a tágabb családon belül mely személyek nem házasodhatnak össze. Az életkort illetően a házasság nem érvényes, ha a felek egyike 16 évesnél fiatalabb volt a házassággkötéskor, és a lakóhelye Gibraltáron van. Házasságot köthetnek azonban, ha a házassággkötés előtt külön házassági engedélyt kérnek.

Általában – kevés kivételtől eltekintve – a gibraltári jogot kell alkalmazni a házasság felbontására és a különválásra.

Általában – bizonyos kivételektől eltekintve – a gibraltári jogot kell alkalmazni a tartási kötelezettségekre.

3.6 Házassági vagyoni rendszerek

A common law nem ismeri a házassági vagyoni rendszer intézményét. A gibraltári bíróságok általában – kevés kivételtől eltekintve – a gibraltári jogot vagy – amennyiben módjukban áll – Anglia és Wales ítélkezési gyakorlatát alkalmazzák a házasság felbontása vagy különválás esetén a vagyoni viszonyok rendezésével és a semmissé nyilvánítással kapcsolatban vagy a tartással kapcsolatos ügyekben.

3.7 Öröklés, végintézkedések

Törvényes – vagyis végintézkedés hiányában történő – öröklés esetében a végrendelezőnek az elhalálozás időpontjában fennálló lakóhelye szerinti jog alkalmazandó az ingó vagyon öröklésére; míg az ingatlan öröklésére annak az országnak a joga irányadó, amelynek területén a vagyontárgy található. Végintézkedésen alapuló öröklés esetében a végrendelezőnek a végintézkedés megtételekor fennálló lakóhelye szerinti jog határozza meg a végrendelező ingó vagyonra vonatkozó végintézkedési képességét. A hagyományos akkor szeresheti meg az ingó vagyontárgyat, ha saját lakóhelye vagy a végrendelező lakóhelye szerinti jog szerint rendelkezik cselekvőképességgel. Az ingatlanokkal kapcsolatban nincs külön rendelkezés, de az a legvalószínűbb, hogy a dolog fekvési helye szerinti jogot kell alkalmazni, ami feltehetőleg meghatározza a hagyományosnak az ingatlan megszerzésére való képességét is.

A végintézkedésről szóló 2009. évi törvény alapján a végintézkedés alakilag érvényes (például megfelelő számú tanú előtt tették), ha megfelel az alábbi jogok valamelyikének: a végintézkedés megtételekor a végintézkedés megtételének helye (általában az aláírás és a tanúkkal hitelesítés helye) szerinti jog; a végintézkedés megtételekor a végrendelező lakóhelye, szokásos tartózkodási helye vagy állampolgársága szerinti ország joga; az elhalálozás időpontjában a végrendelező lakóhelye, szokásos tartózkodási helye vagy állampolgársága szerinti ország joga. Az ingatlan juttatásáról rendelkező végintézkedés alakilag akkor is érvényes, ha megfelel az ingatlan fekvési helye szerinti ország jogának (így mégis kizárt a vissza- és továbbutalás elvének alkalmazása az ingatlanokkal kapcsolatban).

Az ingó javakra vonatkozó végintézkedés anyagi jogilag akkor érvényes (például a végintézkedés alapján juttatható összeg korlátozása), ha megfelel a végrendelezőnek az elhalálozás időpontjában fennálló lakóhelye szerinti jognak; az ingatlanokra vonatkozó végintézkedés anyagi jogilag akkor érvényes, ha megfelel az ingatlan fekvési helye szerinti ország jogának, vagyis a nemzeti jogrendszerrel függetlenül a dolog fekvési helye szerinti jogot kell alkalmazni. A végintézkedést a végrendelező szándékának megfelelő jog alapján értelmezzük, amelynek a végintézkedés megtételekor fennálló lakóhely szerinti jogot kell vélelmezni. Ez a vélelem egy első látásra elfogadható szabály, amely megdönthető annak bizonyításával, hogy a végrendelező egyértelműen azt tervezte, és a szándéka arra irányult, hogy végintézkedését egy másik jogrendszer alapján értelmezzék. Az ingatlanok vonatkozásában további korlátozást jelenthet az, ha ebből az értelmezésből eredő érdeket a dolog fekvési helye szerinti jog nem engedélyez vagy nem ismer el, akkor ez utóbbi jog az irányadó.

A végintézkedés visszavonásának érvényességét a végrendelezőknek a visszavonás időpontjában fennálló lakóhelye szerinti jog határozza meg (meg kell jegyezni, hogy a gibraltári jog szerint, ha ez a szabály alkalmazandó, a házasságkötés érvényteleníti a végintézkedést, kivéve, ha bizonyítják, hogy a végintézkedést kifejezetten a házasságkötés tervezése során tették). Ha azonban arra hivatkoznak, hogy a végintézkedést egy későbbi végintézkedéssel vonták vissza (például nem tépték szét a végintézkedést), a második végintézkedés alaki érvényességére vonatkozó jog határozza meg, hogy ez a második végintézkedés visszavonja-e a korábbi. Ha nem egyértelmű, hogy a második végintézkedés visszavonja-e a korábbi, a végrendelező szándékának megfelelő jog alapján kell értelmezni ezt a kérdést, amelynek a végintézkedés megtételekor fennálló lakóhely szerinti jogot kell vélelmezni.

3.8 Ingatlan

A vagyonnal kapcsolatos ügyek fel vannak osztva ingó és ingatlan vagyon szerint; a dolog fekvési helye szerinti jog határozza meg, hogy az adott vagyontárgy ingó vagy ingatlan vagyontárgynak minősül-e.

Ingatlan esetében az alkalmazandó jog az ingatlan fekvési helye szerinti jog, és a vissza- és továbbutalás elvét alkalmazni kell. Ez az ügylettel kapcsolatos minden kérdésre vonatkozik, ideértve a cselekvőképességet, az alaki követelményeket és az anyagi jogi érvényességet. Meg kell jegyezni, hogy természetesen megkülönböztetik a földterület vagy más ingatlan átruházását az átruházásra irányuló, a felek jogait és kötelezettségeit szabályozó szerződéstől – ez utóbbira az alkalmazandó jogra vonatkozó külön szabályok irányadók (különösen a Róma I. rendelet alapján).

Az ingó vagyontárgyak átruházására vonatkozó dologi jogi (azaz nem szerződéses) kérdésekre általában annak a helynek a joga irányadó, ahol a vagyontárgy a tulajdonjogot érintő esemény bekövetkezésének időpontjában volt. Nem egyértelmű, hogy a vissza- és továbbutalás alkalmazandó-e ebben az esetben, de a gibraltári bíróságok elsőfokú döntéseinek általános joghatásából arra lehet következtetni, hogy nem alkalmazandó ez az elv. Az ezen általános szabály szerint megszerzett ingó vagyontárgy tulajdonjogát akkor ismerik el érvényesnek Gibraltáron, ha az ingó vagyontárgyat ezután elviszik abból az országból, amelyben a tulajdonjog megszerzésének időpontjában volt, kivéve, ha – és addig, ameddig – a tulajdonjog helyébe annak az országnak a jogával összhangban megszerzett új tulajdonjog lépett, ahová az ingó vagyontárgyat vitték. Az ingó vagyontárgyakra vonatkozó általános szabály alól kivételt jelent az az eset, amikor az ingó vagyontárgy szállítás alatt áll, és helye a felek számára nem ismert vagy ideiglenes, ebben az esetben az átruházásra alkalmazandó jog szerint érvényes átruházás Gibraltáron is érvényes lesz.

Az ingó immateriális javak engedményezése esetén a Róma I. rendeletet kell alkalmazni, ha az engedményező és az engedményes között szerződéses viszony van (mint a legtöbb tartozás esetében), és az ügy kizárólag az engedményezés érvényességére és joghatására vonatkozik.

Meg kell jegyezni, hogy az immateriális javak átruházására és engedményezésére vonatkozó kollíziós szabályokat nehéz összefoglalni, és nem egyetlen jogválasztási szabály vonatkozik rájuk, különösen azért, mert az immateriális javak kategóriája a jogok nagyon széles körét fedi le, amelyek nem mindegyike szerződéses eredetű. Javasoljuk, hogy immateriális ingó javak esetében kérjen tanácsot egy szakértőtől.

3.9 Fizetéseképtelenség

Az Egyesült Királyságban – és kiterjesztve – Gibraltáron alkalmazandó a fizetéseképtelenségi eljárásokról szóló 1346/2000/EK tanácsi rendelet, amely meghatározza a vonatkozó szabályokat azokban az eljárásokban, amelyekben az adóst a vagyona feletti rendelkezési jogától teljes mértékben vagy részlegesen megfosztják, és felszámolót jelölnek ki, ha az adós fő érdekeltiségei egy uniós tagállamban (Dánia kivételével) találhatóak. Ha a gibraltári bíróságok rendelkeznek joghatósággal (ez az eset áll fenn, ha az adós fő érdekeltiségeinek központja – amelynek a bejegyzett székhelyét kell vélelmezni – Gibraltáron található), akkor a gibraltári jogot kell alkalmazni.

Az 1346/2000/EK rendelet hatálya alá nem tartozó esetekben a gibraltári jogot kell alkalmazni, ha a gibraltári bíróságok rendelkeznek joghatósággal (ez az eset áll fenn, ha a gazdasági társaságot Gibraltáron jegyezték be, vagy ha vannak olyan személyek Gibraltáron, akiknek érdekük fűződik a felszámoláshoz, és nincs megfelelő indok a joghatóság elutasítására).

Utolsó frissítés: 08/06/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.